

# MAGYAROK A NAGYVILÁGBAN

SZKA208\_28

Készítette: Bányai László

SZOCIÁLIS, ÉLETVITELI  
ÉS KÖRNYEZETI KOMPETENCIA

8. ÉVFOLYAM



## MODULVÁZLAT

	Tevékenységek – időmegjelöléssel	A tevékenység célja/ fejlesztendő készségek	Munkaformák és módszerek	Eszközök/melléletek	
				Diák	Pedagógus
<b>I. Ráhangolás, a feldolgozás előkészítése</b>					
<b>I/a Ismerősök mindenfelé</b>					
A	<p>A tanár kitesz az osztály falára egy A/1-es méretű nagy kartonlapot, amelynek középső részén a világ térképének vázlata látható – Magyarország helyének megjelölésével, címként pedig ez van ráírva: Magyarok a nagyvilágban.</p> <p>Ezután megkérdezi a tanulókat, nekik vagy családjuknak van-e olyan magyar ismerősük, aki külföldön él. Minden azonosított személy hozzátartóleges lakhelyét színes ponttal jelölik meg a térképvázlaton.</p> <p style="text-align: right;">5 perc</p>	<p>A témához való személyes viszony megteremtése</p> <p>Önkifejezés</p>	<p>Frontális munka – beszélgetés</p>	<p>A tanár által készített vázlatos világtérkép</p> <p>Ragasztógyurma Színes filctollak</p>	<p>P1 (Térképvázlat)</p>

	Tevékenységek – időmegjelöléssel	A tevékenység célja/ fejlesztendő készségek	Munkaformák és módszerek	Eszközök/mellékletek	
				Diák	Pedagógus
<b>II. Új tartalom feldolgozása</b>					
<b>II/a A szülőháza elhagyásának az okai</b>					
A	A tanár arra kéri a gyerekeket, mondjanak olyan okokat, amiért egy ember hosszabb-rövidebb időre, vagy akár örökre elhagyhatja a hazáját. Az elhangzó szavakat szétszórtan felírja egy csomagolópapírra. Ezután közösen megpróbálják meghatározni, hogy mi a különbség az egyes fogalmak jelentése között.  5 perc	Fogalomtisztázás  Rendszerezőképesség	Frontális munka – ötletbörze, beszélgetés		P2 (Szómagyarázat)  Csomagolópapír Filctollak Ragasztógyurma
<b>II/b A Magyarországról való kivándorlás nagy hullámai</b>					
A	A tanár elmondja, hogy a XX. század folyamán többször is nagy tömegek hagyták el az országot, hogy új hazát keressenek maguknak. A tanulók öt csoportot alkotnak. Minden csoport húz egy témakártyát. A feladatuk az lesz, hogy történelemkönyveik, és az iskolai könyvtárból kihozott segédkönyvek felhasználásával találjanak minél több olyan okot, amely nagyobb arányú kivándorláshoz vezetett a kártyájukon szereplő időszakban. A szóvivők időrendben haladva ismertetik a többiekkel a csoport által azonosított okokat.  20 perc	Új ismeretek összekapcsolása a meglévőkkel  Szövegértés Összefüggéslátás Együttműködés	Csoportmunka – információkeresés és rendszerezés	D1 (Témakártyák)  Csomagolópapír Filctollak Ragasztógyurma	P3 (Háttérinformációk)

	Tevékenységek – időmegjelöléssel	A tevékenység célja/ fejlesztendő készségek	Munkaformák és módszerek	Eszközök/melléletek	
				Diák	Pedagógus
<b>II/c Vajon mi köti őket ma Magyarországhoz?</b>					
A	A tanulók – tanári irányítással – arról beszélgetnek, hogy vajon mi köti az országot régen elhagyó embereket és leszármazottaikat ma Magyarországhoz.  5 perc	Az önálló feladat érzelmi előkészítése  Empátia Kifejezőkészség	Frontális munka – ötletbörze		
<b>II/d A házi feladat előkészítése</b>					
A	A tanár elmondja, hogy a világban nagyon sok olyan civil szervezet működik, amelynek célja az ott élő magyarok összefogása, a nyelv és a kultúra ápolása. A házi feladat ezekhez kapcsolódik: az internet segítségével mindenkinek ki kell választania egy olyan külföldi magyar szervezetet, amellyel alaposabban is megismerkedik majd, és tapasztalatait rögzíti a D4 feladatlapon. A tanár elmondja, hogy mindenkinek más szervezettel kell foglalkoznia. Az átfedések megelőzése érdekében kitesz a falra egy kutatási témalapot, amelyre minden tanuló felírhatja a saját neve mellé az általa választott szervezet nevét, amit ezután már más nem választhat. A tanár megkérdezi a diákokat, hogy ki nem tud böngészni az interneten, és képeket letölteni onnan. Ha van ilyen tanuló, akkor segítséget kér számukra a többiektől. Ezután megkérdezi, hogy kik azok, akik tudnak digitális képeket szerkeszteni. Az ő nevüket felírja a megkereshető segítők listájára, amit szintén kitesz a falra.  10 perc	Olyan feladathelyzet teremtése, amelyben a tanulók spontán együttműködésére van szükség  Segítségkérés Segítségnyújtás  Pontosság a feladatvégzésben	Frontális munka – a feladatok tisztázása	D2 (Kutatási témalap)  D3 (Feladatlap)	P4 (A segítők listája)

	Tevékenységek – időmegjelöléssel	A tevékenység célja/ fejlesztendő készségek	Munkaformák és módszerek	Eszközök/mellékletek	
				Diák	Pedagógus
<b>II/e Önálló gyűjtő- és alkotómunka</b>					
A	A tanulók – egymást szükség szerint segítve – elvégzik a kutatási feladatait. 45 perc	Önálló ismerkedés a külföldi magyar civil szervezetekkel	Egyéni munka Egymás segítése	Számítógép Internet Nyomtató	
<b>II/f Magyar civil szervezetek a világban</b>					
A	(Itt kezdődik a második tanóra.) Földrészenként haladva, mindenki elmondja pár mondatban, hogy milyen szervezettel foglalkozott, majd felragasztja az általa kiválasztott képet az előző órán már használt poszterre, a vázlatos világtérkép köré. Ezután megpróbálják meghatározni, hogy mik a legfontosabb közös jellemzői ezeknek a szervezeteknek, és mit nyújtanak tagjaik számára. A beszámolók végén a tanár beszedi a kitöltött feladatlapokat, amiket a következő órára átnéz és értékeli. 25 perc	Az önállóan szerzett ismeretek megosztása és az általánosítható elemek összegzése  Befogadás Általánosítás Szóbeli kommunikáció	Frontális munka – egyéni beszámolók, beszélgetés	A foglalkozás elején használt nagy térkép vázlat  A tanulók által előkészített képek  Ragasztó stift	
<b>III. Az új tartalom összefoglalása, ellenőrzés és értékelés</b>					
<b>III/a Ki milyen segítséget kapott?</b>					
A	A tanulók elmondják, hogy kinek volt szüksége segítségre a feladat megoldása során, kitől és milyen módon kapott segítséget. A tanár megdicséri a segítőköt. 8 perc	Visszatekintés az önállóan végzett munka folyamataira  Reflexió	Frontális munka – szóforgó		

	Tevékenységek – időmegjelöléssel	A tevékenység célja/ fejlesztendő készségek	Munkaformák és módszerek	Eszközök/mellékletek	
				Diák	Pedagógus
<b>III/b Miben hasonlítunk, és miben különbözünk?</b>					
A	<p>A tanár egy kamasz fiú vagy lány képét vetíti ki, akiről azt mondja, hogy Amerikában felnőtt magyar gyerek.</p> <p>A tanulók párokat alkotnak, és megpróbálnak válaszolni arra a kérdésre, hogy vajon miben hasonlít rájuk, és miben különbözik tőlük a képen látott fiatal – annak eredményeként, hogy nem itthon töltötte el élete első 14 évét.</p> <p>Végül összesítik a vélt hasonlóságokat, és a különbözőségeket, s megpróbálnak magyarázatot is fűzni hozzájuk.</p> <p style="text-align: right;">10 perc</p>	<p>Annak megéreztetése, hogy a szocializációs közeg miként alakítja az embert</p> <p>Empátia Együttműködés Szóbeli kommunikáció</p>	Páros munka – közös gondolkodás	Írólapok Írószerek	A tanár által kiválasztott kép
<b>III/c Házi feladat</b>					
	<p>A diákok azt a házi feladatot kapják, hogy egy féloldalas fogalmazás formájában írják le, mikor, miért, hogyan és mennyi időre hagynák el az országot, és hová mennének legszívesebben – ha erre lehetőségük lenne.</p> <p style="text-align: right;">2 perc</p>	<p>A témával kapcsolatos személyes érzések beépítése a saját jövőképebe</p>	Egyéni munka – fogalmazás írása	D4 (Feladatlap)	

## TANÁRI SEGÉDLETEK

### P1 Térképvázlat

A foglalkozás megkezdése előtt el kell készíteni egy nagyméretű térképvázlatot a világ egészéről, amit rá kell ragasztani egy A/1-es méretű lapra.

A térképvázlat elektronikus változata a [www.maginfo.hu](http://www.maginfo.hu) honlapról tölthető le. Az így kapott vázlatot A/3-as méretben kinyomtat-hatjuk. Vagy: ha erre nincs lehetőség, megtehetjük azt is, hogy ki-vetítjük egy falra erősített papírra, és megrajzoljuk a kontúrjait.

Ezt a térképvázlatot először a magyar származású ismerősök lak-helyének megjelöléséhez fogjuk használni, később pedig egy nagy tabló készítéséhez.

### P2 Szómagyarázat

**emigráns:** politikai okokból hosszabb időre elhagyja az országot. Később haza kíván térni;

**kivándorló:** végleges letelepedési szándékkal hagyja el hazáját;

**vendégmunkás, üzletember, művész, tudós:** rövidebb vagy hosz-szabb ideig külföldön tartózkodik, munkavállalás, érvényesülés, kutatómunka céljából, határozott visszatérési szándékkal;

**turista:** rövidebb vagy hosszabb időtartamú külföldi utazáson vesz részt, amelynek célja az ország megismerése. Az utazás befejeztével hazatér;

**disszidens:** az anyaállam törvényeinek megsértésével, úti okmány nélkül hagyja el az országot, vagy törvényesen utazik ki, de nem tér vissza, gazdasági vagy politikai okok miatt.

### P3 Háttér-információk

Részlet a *Jelentés a Kárpát-medencén kívül élő magyarság helyzetéről*. Határon Túli Magyarok Hivatala, 2006.

A Kárpát-medencén kívül szórványban élő magyar, illetve magyar származású személyek száma becslések szerint 2–2,5 millió fő lehet. Nyugat-Európában (Ausztria nélkül) mintegy 260–270 ezer magyar élhet, 1,6 millióra tehető az Észak-Amerikában, 50–55 ezerre a Dél-Amerikában és legalább 62 ezerre az Ausztráliában és Új-Zélandon élő magyarok száma. Rajtuk kívül kb. 200–250 ezer magyar élhet Izraelben, 30 ezer Ázsiában és legalább 10 ezer Afri-kában (főleg Dél-Afrikában).

A diaszpórában élő magyarság összetételét nagyban befolyásolta a kiérkezés időpontja, illetve indítéka. Általánosságban elmondható, hogy a legnagyobb arányú magyar kivándorlásra főleg a két vi-lágháború között, majd a II. világháború után, illetve az 1956-os eseményeket követően, továbbá a 1980-as évek során, a vasfüggöny leomlása és a rendszerváltás kapcsán került sor. Sok magyar hagy-ta el szülőföldjét, és vándorolt ki Erdélyből a romániai Ceaușescu-rendszer túlkapásai miatt, vagy indult el (a volt) Jugoszlávia terüle-teiről új megélhetést keresni.

A XIX. század közepéig a magyar kivándorlás főként (Nyugat-)Eu-rópa országaiba irányult, elsősorban gazdasági és politikai okokból.



Később Észak- és Dél-Amerika került a középpontba, leginkább gazdasági céllal, ahonnan még az első világháború előtt sokan hazatértek. A XX. században a világháborúkat, a kelet-közép-európai kommunista rendszerek hatalomra jutását, majd az 1956-os forradalom eseményeit követően azonban az említettekén túl (főleg politikai okokból) olyan – korábban kevésbé célországoknak tekintett – államokba is sok magyar vándorolt ki, mint Ausztrália és Új-Zéland, Svédország, Norvégia, Dánia, Finnország, Svájc, Hollandia, Anglia, Franciaország vagy akár Izland.

Érdekességként érdemes megemlíteni egy Magyarországról származó kis közösséget, a mai Szudán területén élő „magyarabokat”. Őseiket még a törökök hurcolták el a XVI. században. Afrikába kerültek, ahol magyar származástudatukat nemzedékeken át megőrizték.

Kijelenthető tehát, hogy Ázsiától Amerikáig nincs olyan pontja a világnak, ahol ne élne magyarok. Közülük sokan hagyták el szülőföldjüket vallási és politikai okokból, illetve a jobb megélhetés reményében, de többen letek új hazát más nemzetiségű párjuk oldalán is.

A teljes tanulmány nagyon sok külföldi magyar civil szervezet nevét tartalmazza. Ha a gyerekeknek segítő ötletre van szükségük, akkor innen lehet meríteni.

*Forrás: Határon Túli Magyarok Hivatala: Jelentés a Kárpát-medencén kívül élő magyarság helyzetéről.*  
<http://www.hhrf.org/htmh/?menuid=060209>

## P4 A segítők listája

Üres táblázat, amit a tanár tölt ki az első óra végén

Résztevékenység	Aki segíteni tud benne

Ez a táblázat azt a célt szolgálja, hogy mindenki el tudja végezni a feladatot: az is, akinek nincs otthon számítógépe vagy internete, nincsen nyomtatója, nem tud képet letölteni, vagy nem tud szerkeszteni stb.

Azt, hogy konkrétan mi kerül a táblázatba, csak helyileg lehet meghatározni. A segítők jegyzéke hozzájárulhat ahhoz, hogy a gyerekek gyakorolják, miként kell segítséget kérni és megköszönni azt, illetve segítséget nyújtani olyan területen, amihez ők értenek.